

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ТА БЕЗПЕКИ

DOI <https://doi.org/10.32837/app.v0i64.193>
УДК 341.232.7:351.77

Хендель Н. В. (НУ «ОЮА»)*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3421-3392>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ
ДІЯЛЬНОСТІ ВСЕСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК КООРДИНУЮЧОЇ
УНІВЕРСАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

ORGANIZATIONAL AND LEGAL ASPECTS
OF THE WORLD HEALTH ORGANIZATION
AS A COORDINATING UNIVERSAL
ORGANIZATION

***Nataliia Hendel** – PhD in Law, Associate Professor of the International and European Law Department, National University “Odessa Law Academy” (23, Fontanska Doroha St., Odesa, Ukraine).

Abstract

The article deals with the organizational and legal aspects of the activities of the World Health Organization as a coordinating universal organization. It is established that the creation of the World Health Organization marked a new stage in the evolution of international cooperation in the field of health care, and led to the emergence of its new legal forms. It is noted that WHO has continued the work of its predeces-

sors the International Bureau of Public Hygiene and the, League of Nations Health Organization on the development of standards in the fields of health and medical statistics, medicines and medical equipment; work on global epidemiological surveillance. The article highlights features of WHO's international legal personality. The article highlights the rights and obligations of the contracting parties in accordance with the provisions of the 1948 WHO Agreement with the United Nations. The article describes the legal framework for the activities and functions of the World Health Assembly, the WHO Executive Committee and the Secretariat. The main directions of the WHO's activity have been established, namely: research activities; educational activities and information dissemination; technical cooperation; vertical programs; cooperation with other international organizations to achieve the Organization's purpose. It states that the Organization has a responsibility to establish and maintain the necessary statistical and epidemiological services, the international nomenclature of diseases, causes of mortality and public health practices. **The Organization is working extensively to standardize diagnostic procedures, food, biological, pharmaceutical, and other similar products.** It is noted that an important function of WHO, together with rulemaking, is to promote health research, including through the promotion of collaboration among scientific and professional groups contributing to the health of the planet.

Keywords: World Health Organization, World Health Assembly, WHO Executive Committee, United Nations Economic and Social Council, League of Nations Health Organization.

Сфера, форма, напрями та види міжнародних відносин з розвитком людства видозмінюються. У XIX столітті з'являються перші міжнародні міжурядові організації, метою яких був розвиток співробітництва у певній сфері¹. З еволюцією міжнародного права число цих інституцій зростає, негативні наслідки, як і першої, так і другої світових воєн вплинули на міжнародну правосвідомість держав, що призвело до усвідомлення необхідності створення універсальних міжнародних організацій, складність викликала безпосередньо модель таких (обсяг компетенцій, функцій і т. д.). У зв'язку з цим, XX століття знаменувалося диверсифікацією форм і видів міжнародних організацій (Капустин, Федоров, 2010, с. 411). Як справедливо зазначає О. В. Київець, що «міжнародні міждержавні інституції стали повноцінними суб'єктами міжнародного права, а їх діяльність суттєво впливає на архітектуру сучасного міжнародного права» (Київець, 2012).

¹ Всесвітній телеграфний союз 1865 р., Всесвітній поштовий союз 1874 р.

Створення Всесвітньої організації охорони (далі – ВООЗ) значувало новий етап в еволюції міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я, та привело до виникнення його нових правових форм. ВООЗ продовжила роботу своїх попередників Міжнародного бюро громадської гігієни і Організації охорони здоров'я Ліги Націй з розробки стандартів у сфері санітарної та медичної статистики, лікарських засобів, медичного обладнання; роботи з глобального епідеміологічного нагляду.

ВООЗ є спеціалізованою і координуючою інституцією в сфері охорони здоров'я в рамках системи ООН¹. Вона несе відповідальність за виконання всіма державами-членами положень Статуту, а саме: досягнення всіма народами можливо вищого рівня здоров'я, вирішення проблем глобальної охорони здоров'я, встановлення норм і стандартів у сфері забезпечення найвищого рівня системи охорони здоров'я та ін. ВООЗ володіє функцією контролю за дотриманням реалізації положень Статуту державами-членами, шляхом процедури надання щорічних доповідей про стан охорони здоров'я, статистичних даних про детермінанти охорони здоров'я, доповіді про виконання рекомендацій ВООЗ².

ВООЗ у ролі спеціалізованої установи ООН надає Економічна і Соціальна Рада ООН доповіді про прогрес на шляху до досягнення дотримання постанов Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права 1966 р., що відносяться до сфери охорони здоров'я³.

Правосуб'єктність ВООЗ визначається Статутом ООН, Статутом ВООЗ, угодами ВООЗ з ООН, з державами та іншими міжнародними організаціями, а також міжнародно-правовими документами, що відносяться до права міжнародних організацій (Конвенцією про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН 1947 р. і т.д.) (Шибаева, 1986, с. 32).

Аналізуючи положення Статуту ВООЗ, можна виділити наступні ознаки міжнародної правосуб'єктності ВООЗ:

- право вступати у правовідносини з державами-членами, державами, які не є членами організації, міжнародними урядовими та неурядовими організаціями;

¹ ВООЗ перша спеціалізована установа системи ООН.

² Відповідно до положень ст.ст. 61-65 Статуту ВООЗ.

³ Див.: ст. 18 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права 1966 р.

- вступаючи у правовідносини з державами-членами, державами, які не є членами організації, міжнародними урядовими та неурядовими організаціями може укладати з ними міжнародні договори;
- до компетенції ВООЗ входить створення норм міжнародного права, проте у суворо обмеженій сфері охорони здоров'я;
- держави мають при ВООЗ свої постійні представництва, що володіють дипломатичним статусом;
- ВООЗ, її органи, співробітники, представники держав при органах ВООЗ володіють дипломатичними привілеями та імунітетами;
- має право застосовувати санкції відносно до своїх членів за дії, що порушують положення Статуту ВООЗ, суперечать її принципам і цілі;
- будучи спеціалізованою установою ООН на підставі ст. 96 Статуту ООН і ст. 76 Статуту ВООЗ, може звертатися за консультативним висновком з будь-якого юридичного питання, що виникає в межах її компетенції в Міжнародний Суд.

Правовий статус ВООЗ як спеціалізованої установи ООН визначено Угодою ВООЗ з ООН 1948 р. Відповідно до положень Угоди 1948 р. можна виділити наступні права і обов'язки договірних сторін:

- Організації мають право здійснювати взаємне представництво з правом участі в обговореннях, однак без права голосу. ООН наділена абсолютним правом участі в роботі будь-яких органів ВООЗ, а та в свою чергу, може бути запрошена лише в якості консультантів з питань, що входять до її компетенції, на засідання Генеральної Асамблеї ООН. ВООЗ може брати участь у роботі Економічної і Соціальної Ради ООН, будь-якої його комісії і комітету, а також Ради з опіки, коли обговорюються питання, пов'язані з охороною здоров'я.

- Організації взаємно зобов'язалися, після попередніх консультацій, включати до порядку денного роботи своїх органів пункти, запропоновані іншою стороною.

- Визнання ВООЗ за ООН права надавати рекомендації за погодженням політики та діяльності ВООЗ з іншими спеціалізованими установами.

- Обов'язок ВООЗ сприяти таким органам ООН, як Рада Безпеки і Рада з опіки.

- ВООЗ зобов'язалася надавати Міжнародному Суду будь-яку інформацію, що відноситься до справ, які перебувають на його розгляді.

- ВООЗ і ООН встановили співробітництво з адміністративних і бюджетно-фінансових питань, у формі взаємних консультацій для

найбільш раціонального використання фінансових коштів і адміністративних служб, що виключить дублювання і конкуренцію.

- ВООЗ і ООН повинні здійснювати взаємний обмін інформацією і документацією.

- Всі регіональні органи ВООЗ повинні співпрацювати з регіональними органами ООН.

У преамбулі до Статуту перераховані принципи, якими керується ВООЗ в досягненні своєї мети. Завданнями ВООЗ є: «досягнення всіма народами можливо вищого рівня здоров'я», боротьба з небезпечними хворобами, сприяння зміцненню національних служб охорони здоров'я (Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича, 2004, с. 146).

Відповідно до ст. 9 Статуту ВООЗ робота здійснюється 3-ма головними органами ВООЗ, а саме: Всесвітня асамблея охорони здоров'я; Виконавчий комітет ВООЗ; Секретаріатом.

Вищим органом ВООЗ є Всесвітня асамблея охорони здоров'я. Вона складається з делегатів держав-учасниць ВООЗ. Кожен член ВООЗ представлений не більш ніж трьома делегатами, один з яких очолює делегацію даної країни. Її щорічні сесії, у роботі яких беруть участь делегації з усіх 193 держав-членів ВООЗ, проводяться у травні в Женеві (Руководящие органы).

Функції Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я викладені у ст. 18 Статуту ВООЗ. Всесвітня асамблея охорони здоров'я визначає напрямки діяльності ВООЗ, призначає Генерального директора, розглядає і затверджує бюджет, спостерігає за фінансовою діяльністю ВООЗ, визначає держави, які можуть призначити по одному члену в Виконком, засновує комітети та інші органи, необхідні для роботи ВООЗ. Всесвітня асамблея охорони здоров'я розглядає і затверджує доповіді Виконавчого комітету ВООЗ та Генерального директора.

Відповідно до ст. 17 Статуту ВООЗ Всесвітня асамблея охорони здоров'я сама встановлює власні правила процедури. На сьогоднішній день діють Правила процедури Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я прийняті на Восьмій сесії з поправками, внесеними на наступних сесіях (Правила процедуры Всемирной ассамблеи здравоохранения. Основные документы, 2003, с. 170-213). Відповідно до правил процедури Всесвітня асамблея охорони здоров'я збирається на чергові і спеціальні сесії. Чергові сесії Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я скликаються один раз на рік, як правило у травні, і тривають від двох-трьох тижнів до одного місяця (Ганюшкин, 1959, с. 24).

Спеціальні сесії скликаються на вимогу Виконавчого комітету або більшості членів ВООЗ так часто, як того вимагають обставини. 23 травня 2006 р. була скликана Спеціальна сесія Виконкому.

Місце і час проведення чергових сесій визначаються Виконкомом, скликаються вони Генеральним директором ВООЗ. За шістдесят днів Генеральний директор розсилає членам і асоційованим членам ВООЗ, представникам Виконавчого комітету та іншим організаціям, що запрошуються на Всесвітню асамблею охорони здоров'я, повідомлення про скликання чергової сесії Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я.

Виконком складається з 34 членів (Состав Исполнительного комитета), які кваліфіковані у сфері охорони здоров'я (Руководящие органы). Члени Комітету обираються строком на три роки. З метою дотримання принципу ротації та забезпечення наступності в роботі Виконкому третина всіх членів щорічно оновлюється.

Комітет проводить не менше двох сесій на рік; основна сесія зазвичай проводиться в січні, а інша, менш тривала сесія, проводиться в травні, відразу ж після Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я. Основними функціями Виконавчого комітету є здійснення рішень і політики Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я, надання їй консультативної допомоги та загальне сприяння її роботі.

Регулюють роботу Виконкому Правила процедури Виконкому ВООЗ (Правила процедури Виконавчого комітету Всесвітньої організації охорони здоров'я прийняті резолюцією EB17.R63, 2003). Правила процедури затверджуються самим Виконкомом, він також може вносити до них відповідні необхідні зміни. Виконком щорічно обирає на першій сесії після Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я зі свого складу голову, чотирьох його заступників і одного доповідача. Голова керує діяльністю Виконкому, відкриває і закриває засідання, керує дебатами, надає слово ораторам, зачитує порядок денний, оголошує рішення і забезпечує виконання правил процедури.

Виконком також як і Всесвітня асамблея охорони здоров'я може створювати комітети та підкомітети. Крім трьох постійнодіючих комітетів: Комітету з розробки програм, Комітету з адміністративних, бюджетних та фінансових питань та Комітету аудиту, в рамках Виконкому створюються й інші допоміжні органи в міру необхідності. Постійні комітети Виконкому є комітетами обмеженого складу, що визначається Виконкомом. Інші комітети є комітетами відкритого складу, оскільки складаються з усіх зацікавлених держав-членів.

Секретаріат ВООЗ діє постійно. Секретаріат складається з очолюваного Генеральним директором технічного та адміністративного персоналу. Члени Секретаріату мають статус міжнародних посадових осіб.

Генеральний директор є головною технічною та адміністративною посадовою особою ВООЗ. Генеральний директор призначається Всесвітньою асамблеєю охорони здоров'я за поданням Виконкому строком на п'ять років, з правом переобрання не більше ніж ще на один термін. Коли посада Генерального директора виявляється вакантною, в процесі таємного голосування простою більшістю голосів Виконком обирає кандидатуру Генерального директора і представляє її одночасно з проектом контракту Всесвітній асамблеї охорони здоров'я.

Генеральний директор за посадою є Секретарем Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я, Виконкому, всіх комісій і комітетів, а також конференцій, що скликаються ВООЗ. Він виконує всі доручення Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я і Виконкому, підкоряючись у своїй діяльності Виконкому.

Особливістю ВООЗ, вказує А. В. Беляков, є складна, децентралізована її структура: центральні органи організації, шість регіональних бюро, а також в багатьох державах діють «польові офіси» (Беляков, 2009, с. 18). Членами ВООЗ є 194 держави, які об'єднані за регіонами.

Основними напрямками діяльності ВООЗ є: науково-дослідна діяльність; освітня діяльність і поширення інформації; технічне співробітництво; вертикальні програми; співробітництво з іншими міжнародними організаціями для досягнення мети Організації.

На Організацію покладено обов'язок запровадити і підтримувати необхідні статистичні та епідеміологічні служби, міжнародну номенклатуру хвороб, причин смертності та практики громадської охорони здоров'я. У рамках Організації проводиться велика робота зі стандартизації діагностичних процедур, харчових, біологічних, фармацевтичних та інших аналогічних продуктів. Цей вид діяльності вимагає наявності великого обсягу інформації, для полегшення збору даних Статут зобов'язує держави-члени представляти Організації щорічні доповіді, включаючи статистичні та епідеміологічні (ст. 64 Статуту ВООЗ).

Важливою функцією ВООЗ, разом з нормотворчістю, є стимулювання досліджень у сфері охорони здоров'я, в тому числі, за допомо-

гою сприяння співробітництву серед наукових та професійних груп, які здійснюють внесок для поліпшення стану здоров'я населення планети (ст. 2 пп. J і n Статуту ВООЗ).

Необхідність обміну досвідом між вченими стало очевидним, з цією метою стали скликатися міжнародні конференції, симпозиуми, з'їзди. На початку діяльності ВООЗ координація дій у проведенні наукових досліджень – порівняно новіший напрямок міжнародного співробітництва, яке швидко стало розвиватися після прийняття рішення XII Асамблеєю ВООЗ в 1959 р. про розширену програму наукових досліджень (Розанов, 1972, с. 89).

Як справедливо зазначає американський професор В. Шарп «дуже ймовірно, що науково дослідницька діяльність стане одним з основних напрямків співробітництва, що проводиться центральною організацією» (Sharp, 1961, р. 317).

У рамках ВООЗ діють комітети експертів, представники різних держав, що спеціалізуються в різних сферах. Їх діяльність регулюється Положенням про списки експертів і комітети експертів (Резолюція ВНА 49.29). Списки експертів складаються Генеральним директором з числа відомих фахівців, таким чином, щоб забезпечити можливо більш широкий географічний обхват. Списки експертів створені за такими напрямками роботи: вірусні хвороби, серцево-судинні хвороби, міжнародна фармакопея та фармацевтичні препарати, психічне здоров'я і професійна гігієна (ЕВ 107/24 Add. 1).

Приймати рішення про скликання комітетів експертів, відповідно до Статуту ВООЗ, можуть Асамблея та Виконком. Скликає комітет Генеральний директор. Він же визначає його склад, дату і місце проведення засідання і тривалість роботи.

Крім доповідей експертів, ВООЗ використовує при розробці та реалізації програм дослідження дослідних і наукових груп, а також результати діяльності центрів і національних установ, що співпрацюють з ВООЗ, міжнародних міжурядових організацій, визнаних ВООЗ. Умови співробітництва з дослідними установами закріплені в Положенні про дослідницькі та наукові групи, співпрацюючі установи та інші механізми співробітництва (Прийнято на 69-ой сесии Исполнительного комитета резолюцией F.В69.R21, 1999, р. 150).

Робота дослідних і наукових груп у цілому аналогічна роботі комітетів експертів.

Наукові групи, за завданням ВООЗ, розглядають і аналізують дослідження, що проводяться у різних галузях медицини і охоро-

ни здоров'я, для того, щоб визначити нові пріоритетні напрямки роботи, представляють Організації доповідь з певної теми, виносять консультативні рекомендації з проблем охорони здоров'я, що знаходяться на стадії розробки в ВООЗ і т.д. Наприклад, в рамках програми ВООЗ з боротьби з тютюнопалінням з жовтня 2000 р. діє Науково-консультативний комітет з регулювання тютюнових виробів, до складу якого входять фахівці в сфері продажу тютюнових виробів, медичні працівники, зайняті в сфері оцінки шкоди здоров'ю від тютюнопаління, у тому числі і пасивного, представники організацій, що здійснюють свою діяльність у сфері стандартизації тютюнової продукції та ін. Об'єднання в рамках однієї дослідницької групи фахівців різних галузей дозволяє ВООЗ комплексно вивчити яку-небудь проблему охорони здоров'я та здоров'я і оцінити вплив, який чиниться на її розвиток економічними, фінансовими, культурними, географічними та іншими факторами.

Центри, які співпрацюють з ВООЗ, будучи постійнодіючими установами, роблять великий внесок у розвиток програм, як на глобальному, так і на регіональному рівнях. Обрана державою установа, згодом оголошується «установою, визнаною ВООЗ». Між ними укладається угода з перерахуванням обов'язків сторін. Спочатку визнання дається на рік, з його подальшим автоматичним продовженням, якщо жодна зі сторін за 3 місяці не заявила про протилежне. На відміну від центрів, які співпрацюють, установи не мають право використовувати аббревіатуру «ВООЗ» на своїх офіційних документах.

Нині нараховується понад 800 центрів, які співпрацюють з ВООЗ¹ в понад 80 державах працюють спільно з ВООЗ в таких сферах, як сестринська справа, професійна гігієна, інфекційні хвороби, психічне здоров'я, хронічні захворювання і технології охорони здоров'я (Сотрудничающие центры ВОЗ).

¹ Наприклад, Міжуніверситетський інститут соціального розвитку та зміцнення миру Університету Аліканте (Instituto Interuniversitario de Desarrollo Social y Paz, Universidad de Alicante), Іспанія, 4 жовтня 2012 р. був призначений центром ВООЗ з питань соціального залучення і здоров'я. Так як, ВООЗ визнала його значний внесок в сфері соціального розвитку, що виражається в скороченні масштабів бідності, соціальної ізоляції, насильства (у тому числі насильства проти жінок) та соціальної несправедливості, завдяки розробці стратегій щодо забезпечення соціального залучення.

Література:

- Беляков, А. В. (2009). Всемирная организация здравоохранения как центральный орган обеспечения права человека на здоровье. *Российская юстиция*, 8, 18–20.
- Ганюшкин, Б. В. (1959). Всемирная организация здравоохранения. М.
- Капустин, А. Я., Федоров, В. Н. (2010). Право международных организаций. *Международное право: учебник / отв. ред. В. И. Кузнецов, Б. Р. Тузмухамедов*. 3-е изд., перераб. М.: Норма: Инфра-М.
- Київець, О. В. (2012). Нормотворчість міжнародних організацій. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної ради України*, Вип. 4(13). Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nzizvru/2012_4/p13_29.html
- Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред. В. Г. Буткевича (2004). К.: Либідь.
- Правила процедури Виконавчого комітету Всесвітньої організації охорони здоров'я прийняті резолюцією EB17.R63 (2003). із змінами, внесеними згідно з резолюціями EB20.R24. EB21.R52. EB22.R11. EB25.R21. EB31.R15. EB37.R24. EB53.R29. EB53.R37. EB57.R38, EB97 RIO. EB102.R1. EB112.R1, Основные документы, Изд. 44, ВОЗ. Женева. Дополнение, октябрь.
- Правила процедуры Всемирной ассамблеи здравоохранения. Основные документы (2003). Изд. 44. Женева.
- Принято на 69-ой сессии Исполнительного комитета резолюцией F.B69.R21 (1999). Documents fondamentaux, OMS, Geneve.
- Резолюция WHA 49.29. *Официальный сайт Всемирной организации здравоохранения*. URL: <http://apps.who.int/gb/archive/r/>
- Розанов, Л. Л. (1972). Социально-экономические и политические аспекты деятельности Всемирной организации здравоохранения. М.: Издательство «Наука».
- Руководящие органы. *Официальный сайт Всемирной организации здравоохранения*. URL: <http://www.who.int/governance/ru/index.html>
- Состав Исполнительного комитета. *Официальный сайт Всемирной организации здравоохранения*. URL: http://www.who.int/governance/eb/eb_composition/ru/index.html

Сотрудничающие центры ВОЗ. Официальный сайт Всемирной организации здравоохранения. URL: <http://www.who.int/collaboratingcentres/ru/index.html>

Устав (Конституция) Всемирной организации здравоохранения. Официальный сайт Всемирной организации здравоохранения. URL: http://www.who.int/governance/eb/who_constitution_ru.pdf

Шиббаева, Е. Л. (1986). Право международных организаций. М.

EB 107/24 Add. 1. *The official website of the World Health Organization*. URL: http://www.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB107/re24al.pdf

Sharp, W. R. (1961). *Field Administration in the United Nations System*. N.Y.

References:

Belyakov, A. V. (2009). *Vsemirnaya organizatsiya zdravookhraneniya kak tsentralnyy organ obespecheniya prava cheloveka na zdorovye* [The World Health Organization as the central body for ensuring the human right to health]. *Rossiyskaya yustitsiya* [Russian Justice], 8, 18–20. [in Russian].

EB 107/24 Add. 1. *The official website of the World Health Organization*. URL: http://www.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB107/re24al.pdf.

Ganyushkin, B. V. (1959). *Vsemirnaya organizatsiya zdravookhraneniya* [World Health Organization]. M. [in Russian].

Kapustin, A. Ya., Fedorov, V. N. (2010). *Pravo mezhdunarodnykh organizatsiy*. *Mezhdunarodnoye pravo: uchebnyk / otv. red. V. I. Kuznetsov, B. R. Tuzmukhamedov*. 3-e izd., pererab [The law of international organizations. International law: textbook / ed. ed. V.I. Kuznetsov, B.R. Tuzmukhamedov. 3rd ed., Revised]. M.: Norma: Infra-M. [in Russian].

Ky'yivecz', O. V. (2012). *Normotvorchist' mizhnarodny'x organizacij* [Rulemaking of international organizations]. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoyi rady Ukrainy* [Scientific Notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine], Vy`p. 4(13). Nacional`na biblioteka Ukrainy` imeni V. I. Vernads`kogo. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nzizvru/2012_4/p13_29.html. [in Ukrainian].

Mizhnarodne pravo: Osnovni galuzi: Pidruchny`k / Za red. V. G. Butkevycha (2004) [International Law: Main Areas: Textbook / Ed. VG Butkevich (2004)]. K.: Ly`bid`. [in Ukrainian].

Pravila protseduri Vikonavchogo komitetu Vsesvitnoï organizatsiï okhoroni zdorov'ya priinyati rezolyutsieyu EB17.R63 (2003) [Rules of Procedure for the Worshipping Committee of the All-Union Health Protection Authority adopted resolution EB17.R63 (2003)]. iz zminami. vnosenimi zgidno z rezolyutsiyami EB20.R24. EB21.R52. EB22.R11. EB2S.R2I. EB31.R15. EB37.R24. EB53.R29. EB53.R37. EB57.R38. EV97 RIO. EBI02.R1. EB1 I2.R1. Osnovnyye dokumenty [Of zminami, which we introduce zdidno with resolutions EB20.R24. EB21.R52. EB22.R11. EB2S.R2I. EB31.R15. EB37.R24. EB53.R29. EB53.R37. EB57.R38, EB97 RIO. EBI02.R1. EB1 I2.R1, Basic Documents]. Izd. 44. VOZ. Zheneva. Dopolneniye. oktyabr. [in Russian].

Pravila protsedury Vsemirnoy assamblei zdavookhraneniya. Osnovnyye dokumenty (2003) [Rules of procedure of the World Health Assembly. Key Documents (2003)]. Izd. 44. Zheneva. [in Russian].

Prinyato na 69-oy sessii Iсполнителного komiteta rezolyutsiyey F.B69.R21 (1999) [Adopted at the 69th session of the Executive Committee by resolution F.B69.R21 (1999)]. Documents fondamentaux [Documents fondamentaux]. OMS. Geneve. [in Russian].

Rezolyutsiya WHA 49.29 [Resolution WHA 49.29]. Ofitsialnyy sayt Vsemirnoy organizatsii zdavookhraneniya [The official website of the World Health Organization]. URL: <http://apps.who.int/gb/archive/r/>. [in Russian].

RozaNov, L. L. (1972). Sotsialno-ekonomicheskiye i politicheskiye aspekty deyatel'nosti Vsemirnoy organizatsii zdavookhraneniya [Socio-economic and political aspects of the World Health Organization]. M.: Izdatel'stvo «Nauka». [in Russian].

Rukovodyashchiye organy [Governing bodies]. *Ofitsialnyy sayt Vsemirnoy organizatsii zdavookhraneniya* [The official website of the World Health Organization]. URL: <http://www.who.int/governance/ru/index.html>. [in Russian].

Sharp, W. R. (1961). *Field Administration in the United Nations System*. N.Y.

Shibayeva, E. L. (1986). *Pravo mezhdunarodnykh organizatsiy* [The law of international organizations]. M. [in Russian].

Sostav Iсполнителного komiteta [Composition of the Executive Committee]. *Ofitsialnyy sayt Vsemirnoy organizatsii zdavookhraneniya* [The official website of the World Health Organization]. URL: http://www.who.int/governance/eb/eb_composition/ru/index.html. [in Russian].

Sotrudnichayushchiye tsentry VOZ [WHO collaborating centers]. *Ofitsialnyy sayt Vsemirnoy organizatsii zdavookhraneniya* [The official website of the World Health Organization]. URL: <http://www.who.int/collaboratingcentres/ru/index.html>. [in Russian].

Ustav (Konstitutsiya) Vsemirnoy organizatsii zdavookhraneniya [The Charter (Constitution) of the World Health Organization]. *Ofitsialnyy sayt Vsemirnoy organizatsii zdavookhraneniya* [The official website of the World Health Organization]. URL: http://www.who.int/governance/eb/who_constitution_ru.pdf. [in Russian].

Анотація

Хендель Н. В. Організаційно-правові аспекти діяльності Всесвітньої організації охорони здоров'я як координуючої універсальної організації. – Стаття.

У статті розглядаються організаційно-правові аспекти діяльності Всесвітньої організації охорони здоров'я як координуючої універсальної організації. Встановлено, що створення Всесвітньої організації охорони знаменувало новий етап в еволюції міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я, та привело до виникнення його нових правових форм. Констатується, що ВООЗ продовжила роботу своїх попередників Міжнародного бюро громадської гігієни і Організації охорони здоров'я Ліги Націй з розробки стандартів у сфері санітарної та медичної статистики, лікарських засобів, медичного обладнання; роботи з глобального епідеміологічного нагляду. У статті виділяються ознаки міжнародної правосуб'єктності ВООЗ. У статті виділені права і обов'язки договірних сторін відповідно до положень Угоди ВООЗ з ООН 1948 р. У статті охарактеризовані правові засади діяльності та функції Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я, Виконавчого комітету ВООЗ та Секретаріату. Встановлені основні напрями діяльності ВООЗ, а саме: науково-дослідна діяльність; освітня діяльність і поширення інформації; технічне співробітництво; вертикальні програми; співробітництво з іншими міжнародними організаціями для досягнення мети Організації. Вказується, що на Організацію покладено обов'язок запровадити і підтримувати необхідні статистичні та епідеміологічні служби, міжнародну номенклатуру хвороб, причин смертності та практики громадської охорони здоров'я. У рамках Організації проводиться велика робота зі стандартизації діагностичних процедур, харчових, біологічних, фармацевтичних та інших аналогічних продуктів. Зазначається, що важливою функцією ВООЗ, разом з нормотворчістю, є стимулювання

досліджень у сфері охорони здоров'я, в тому числі, за допомогою сприяння співробітництву серед наукових та професійних груп, які здійснюють внесок для поліпшення стану здоров'я населення планети.

Ключові слова: Всесвітня організація охорони здоров'я, Всесвітня асамблея охорони здоров'я, Виконавчий комітет ВООЗ, Економічна і Соціальна Рада ООН, Організація охорони здоров'я Ліги Націй.